

De secretaris W. de Vaf roept namens het kollegie van boedelmeesteren, de debiteuren en krediteuren in de boedels van wijlen de chinezen Gouw Tjam Jang, Lo Engjie en de inlandsche vrouw Djamasia op, om binnen drie maanden betalingen of aangiften te doen.

De weeskamer te Soerabaya roept, bij advertentie van 4 Mei op, de erfenamen of al diegenen, die eenig regt, actie of pretentie hebben op of iets verschuldigd zijn aan den boedel van F. Ontyd, om hunne regten te doen gelden of hun debet te voldoen.

Vertrekende Personen.

J. Henshall.

BATAVIA.

Op den 19den dezer is uit Nederland ter reede alhier gearriveerd Z. M. Fregat Prins Frederik der Nederlanden, onder het bevel van den kapitein ter zee H. C. van Braam Houckgeest, hebbende de kusten van het moederland den 19den Januarij jl. verlaten en aldus de reis herwaarts volbragt in 122 etmalen.

In de afgelopen week kwam op een der eilanden in Straat Sunda, Poulow Pangang genaamd en behoorende onder de residentie Batavia, een open Inlandsch vaartuigje aan, waarin zich bevonden vier Inlanders en wel naar het uiterlijke te oordeelen een Boeginees, twee Maleijers en een Klingelees, niets bij zich hebbende dan een lans, een paar krissen, een paar klewangs en eenige andere kleine scherpe wapenen.

Het voorkomen dier vier personen, dat alles behalve gunstig was, wekte bij het hoofd van dat eiland argwaan op en toen zij hem op zijne vragen antwoordden, dat zij van een groote prauw afgedwaald waren, die echter in de nabijheid moest kruisen en door een Inlandsch handelaar te Singapore ter trippangvangst was uitgerust en zij enkel het eiland aandeden om water en eenige ververschingen in te nemen om daarna hunne prauw weder te gaan opzoeken, vond dat hoofd die antwoorden zoo onvoldoende, dat hij besloot hen naar Batavia op te zenden, alwaar zij Zaterdag 11. zijn aangekomen.

Hier echter meldden zich drie Inlanders bij de politie aan die, hun kost verdienen door het halen van koraalsteenen van de dmeuzed eilanden, verklaarden onlangs door roovers overvallen en beroofd te zijn van hunne kleedingstukken, voeding en werktuigen. Herkende zij die vier personen juist voor diegenen, welke die daad gepleegd hadden.

Van dat geroofde is wel niets bij hen gevonden, dewijl zij misschien tijd en gelegenheid gehad hebben hetzelfde op de groote prauw over te brengen, doch niettemin bestaat thans het vermoeden, dat zij werkelijk tot de zeeroovers behooren.

Wanneer wij nu het bovenstaande in verband brengen tot een dergelijk geval dat, zoo als de geruchten tot ons zijn overgekomen, doch niet bepaald genoeg om daaromtrent iets te kunnen vermelden, in de laatste dagen der vorige maand op een der eilanden, onder de residentie Bantam behoorende, plaats heeft gehad, doch waarvan de opgevatte personen door de politie te Serang zijn losgelaten, als hunne poging tot zeerooverij niet voldoende bewezen zijnde, als ook dat eenige dagen later eene prauw, houtwerken overbrengende van Batavia naar Bantam, op de hoogte van Tanara door zeeroovers zou zijn overvallen en geplunderd, zoo zal het wel veroorloofd zijn de Straat Sunda op dezen oogenblik als niet zeer veilig te beschouwen.

Die onveiligheid werkt niet nadeelig op de groote scheepvaart en wordt zelfs niet door haar bespeurd, alzoo dergelijke prauwen het wel niet ligt zullen ondernemen ravaartuigen aan te tasten, maar zij is des te rampzaliger voor de arme kustbewoners en visschers, die zich gewoonlijk slechts met twee of drie te zamen en ongewapend op zee begevende, niet alleen vaak zich van alles beroofd zien maar dikwijls ook voor altijd hunne vrijheid verliezen en in slavernij, gedompeld, vrouwen en kinderen in den berooisten toestand achterlaten.

Wij moeten bekennen dat het waken tegen deze soort van zeerooverij moeilijk valt, alzoo die trippangvisschers, die haar toch blijkbaar als de gelegenheid zich daartoe aanbiedt uitoefenen, met Lingasche passen varen en zich daarmede altijd kunnen dekken. Dan een middel zou daartegen wel te vinden zijn, en wij kunnen den wensch niet onderdrukken, dat vooral in hunne verklaringen niet te licht vrouwen gesteld en hunne handelingen en beweringen zoo scherp mogelijk onderzocht mogen worden.

Men meldt van Buitenzorg:

Wij hebben het genoegen mede te deelen, dat de inlander Kiloeng, die voor medeplichtig wordt gehouden aan den gepleegden moord van zeven, den Heer B. A. Hagen alhier toebehoorende slavinnen, waarvan het bericht voorkomt in den Java-Rode van den 2den en 9den Maart jl., in het district Kabalijoran, (omnelanden van Batavia) door de politie is opgevat en geboeid naar hier is overgebracht.

Wij hopen dat een nauwgezetz onderzoek spoedig deze onmenschte booswichten loon naar werken zal doen erlangen.

Men meldt van bovengenoemde plaats mede den volgende stouren diefstal:

In den nacht van den 19den op den 20sten dezer, heeft een aantal roovers, waarvan het getal op ongeveer dertig begroot wordt, de buffelkraal omsingeld en aangevallen van den op het land Sawangan, in de kampong Bodjongsarie, (afdeeling Buitenzorg) woonachtigen Chinees I-o-Kimbie, die juist afwezig was en zich wegens politie-zaken op de hoofdplaats Buitenzorg bevond. Al de buffels ten getale van twintig, zijn, ondanks het toemellen van de nabij wonende personen, weggevoerd en men heeft tot heden toe niet kunnen ontdekken wie de daders zijn en verwaars zij zich hebben begaven.

Men veronderstelt, dat zij met het geroofde vee naar de Bataviasche omnelanden zijn vertrokken.

In de Javasche Courant van heden komt het volgende voor:

Van regeringswege is bepaald, dat een grondig plaatselijk onderzoek zal worden ingesteld:

naar den mineralogischen rijkdom van het eiland Batjan in het algemeen, en bijzonder in steenkool, koper en goud;

naar de vatbaarheid der aanwezige mineralen voor exploitatie;

naar de regten van den sultan van Batjan en de bevolking, op de voor exploitatie geschikte gronden, en de daaruit volgende aanspraak op schadeloosstelling, en eindelijk:

naar het bedrag van het kapitaal, dat voor de behoorlijke ontginning dier gronden vereischt wordt.

Het geologisch gedeelte van dit onderzoek is opgedragen aan de aspirant ingenieur bij het mijnwezen S. Schreuder, en het overige aan den resident van Ternate.

Dezer dagen is een rapport ingediend van den aspirant-ingenieur voor de mijnen S. Schreuder, betrekkelijk een door hem bawerkstelligd onderzoek naar steenkolen in de noorder-districten van Makassar; daaraan ontleenen wij de navolgende bijzonderheden.

Zoo wel de vroegere als latere onderzoekingen, hebben geleerd dat de tot nu toe in de afdeeling Maros gevonden kolen onbruikbaar zijn. Het uiterlijk voorkomen der verschillende kolenlagen in het algemeen, en hare zwarte in het bijzonder, geven geen reden om van hare ontginning eenige goede resultaten te verwachten. Ook is de geologische formatie van den grond niet die, waarin het aanwezige van tot ontginning geschikte kolenlagen mag worden verondersteld. Het onderzoek is daarom gestaakt.

In de Javasche Courant van het vorig jaar No. 21 komt eene mededeeling voor omtrent den toenmaligen toestand van zaken ter Westkust van Borneo, waaruit onder anderen blijkt, dat het gouvernement, toen in 1851 afgevaardigden van de in opstand geweest zijnde Chinese kongsiën, met name Tajkong, Limtian en Sij Ung Fon, gevestigd te Montrado, Boedok en Loemar, te Batavia om vergiffenis waren komen smeeken, zij op zekere voorwaarden weder in onderwerping zijn aangenomen, doch dat het gouvernement niet kon toestemmen in de zamenstelling van Samtian-keo (de getrouw geblevene doch verslagene kongsie) met de drie andere kongsielanden.

In Julij 1851 werd dan ook het versterkte kongsiehuis van Sepang door die van Montrado overgegeven aan een maleischen pangeran, welke door den resident was gecommitteerd om daar onze vlag te planten. Zijn gezag bestond echter alleen in naam; de bevolking nam er steeds toe, doch geen enkele chinees van San Samtian-keo durfde er zich wagen, en zij die uitgeweken waren kwamen niet terug.

In Februarij 1852 werd besloten tot de militaire occupatie van Sepang, terwijl in October 1852 werd goedgekeurd des residents voorstel, om het landschap Sepang voorloopig te verklaren tot gouvernements grond, waarop zouden worden toegelaten Chinezen, zoowel van het regentschap Montrado, als van het voormalig Samtian-keo, welke Chinezen zouden staan onder het gezag van een Chinesch hoofd, door het Nederlandsch gezag aangesteld en belasting heffende in diens naam.

De beide laatst gemelde besluiten waren nog buiten gevolg gebleven, toen in den aanvang van dit jaar een gouvernements kommissaris naar de Wester-Afdeeling van Borneo werd gezonden, die meende zonder verder dralen tot het bezetten van Sepang door onze troepen te moeten overgaan, als het eenige middel om het Nederlandsche gezag daar ter plaatse te handhaven, onze bondgenooten van Samtian-keo tot terugkeer naar dat landschap te bewegen en de voornaamste der vredesvoorwaarden van 1851 uitvoering te doen erlangen.

Op den 22 Maart rukte dan ook een kolonne op, uit Sambas, bestaande uit een europesche en eene maduresche kompagnie van het 13 bataillon, op groot compleet, eenige walbusschutters, twee houwitsers en even zooveel handmortieren, met derzelve bediening.

Onder den kommandant der troepen in de Wester-afdeeling van Borneo, den majoor A. J. Andressen, die de kolonne vergezelde, werd het bevel over dezelve gevoerd door den kapitein W. E. Kroesen.

In weerwil der algemeen verspreide geruchten, dat de Taykong-chinezen zich daartegen zouden verzetten, werd Sepang op den 7 April jl. zonder slag of stoot door onze troepen bezet.

Op den 12 April daaraanvolgende kwam de gouvernements kommissaris te Sepang en werd door eene deputatie van chinezen der drie kongsiën (Taykong, Limtian, Sij Ung Fon) feestelijk ingehaald, die twee dagen later schijnbaar tevreden, weder vertrokken; zijnde op hun verzoek een vroeger bepaalde termijn, om naar Sambas op te komen, door den gouvernements kommissaris met 14 dagen verlengd.

Opmerkelijk echter was het, dat ten zelfden dage omstreeks den middag, de bazaar en de mijnhuizen rondom Sepang plotseling verlaten werden door de aldaar gevestigde chinezen van de drie kongsiën.

Op de volgende dagen werd echter niets bespeurd wat aan vijandelikheden konde doen denken.

In den morgen van den 18den April nam de gouvernements kommissaris de terugreis aan naar Sambas, vergezeld van den majoor Andressen, den assistent-resident van Sambas, van Prehn, den pangeran ratoe toehat Mangkoe Negara, de hem toegevoegde ambtenaren van de Wall en Rijnbende, en den adjunct-intendant der militaire administratie van Mienna, met het voornemen om te Kedoendoeng (Soengei Oenoet) nachtverblijf te houden, waar men omstreeks den middag aankwam.

Een half uur later werd een hevig geschreeuw en lillavuur vernomen en stormde eene bende van een honderd-vijftig chinezen de te Kedoendoeng opgeslagen tijdelijke gebouwen binnen, roofde of verbrandde al wat daar gevonden werd en vervolgde toen den gouvernements kommissaris met de hem vergezellende officieren en ambtenaren, die tijdens dezen verraderlijken aanval zich gelukkig niet binnen de gebouwen, maar in een boschje op een nabij gelegen heuvel bevonden.

Met de wacht te Kedoendoeng, bestaande uit een korporaal en 3 flankeurs en met twee onder-officieren die den majoor Andressen als schrijver en tekenaar vergezelden, viel er niet aan te denken zich tegen de chinezen te verzetten. Er werd dus langzaam geretireerd wordende door de zes evengenoeemde militairen de achterwacht gevormd. — Een half uur ongeveer later stuitte men op een detachement van 70 infanteristen. — Nu werd onmiddellijk weder voorwaarts gerukt; de chinezen vlugten overhaast, slechts op den heuvel bij Kedoendoeng hielden zij een oogenblik stand; een uitsnaden zij Kedoendoeng overvallen hadden, waren zij daar weder verdreven. — Onzerzijds had men geen enkele gewonde, niettegenstaande door de chinezen heftig was gevuld: sporen van bloed toonden aan, dat op vuur beter getroffen had dan dat der chinezen.

Het baatte echter weinig meester van de plaats te zijn; de koffers werden opengehakt en ledig hier en daar verspreid gevonden; met geringe uitzondering waren alle de te Kedoendoeng voorhanden levensmiddelen en prooi der vlammen geworden.

Met vermoede troepen zonder levensmiddelen, te trachten de volgende etappe te Soengei tempapan of Andressen te bereiken, werd niet raadzaam geoordeeld, daar men in het onzekere was of die plaats ook niet door de chinezen was overvallen, en men de overtuiging had, dat de bende, waarmede men te doen had gehad, slechts eene geringe afdeeling was van de magt der chinezen. Er werd dus besloten naar Balei Beniang en Sepang terug te trekken, welke laatste plaats des nachts ten 1 ure werd bereikt.

In den namiddag, omstreeks half vijf ure, hadden zich drommen van gewapende chinezen voor Sepang vertoond en zich in den ontrek gelegerd. Hunne wachtvuren waren van verre te zien.

Gedurende tien dagen hebben zij de kolonne binnen het versterkte kongsie-huis belegerd gehouden. In weerwil dat de schaarschte der levensmiddelen al dadelijk rantsoenen rijst tot op 2/3 moest doen vernederen zelfs spoedig in het geheel geene jenever meer aan de troepen kon verstrekt worden, bleef de gemoed uitmuntend.

Bij dagelijkse uitvallen werd belangrijk nadeel de chinezen toegebracht; nergens hielden zij stand met den looppas op hen werd ingestormd.

Onbegrijpelijk is het, welke belangrijke versterking in weinige dagen door hen zijn aagelegd, op den tusschen Sepang en Kedoendoeng, en waaruit blijkt, duizenden van menschen op de been zijn geweest.

Op den 27sten gelukte het echter eene tweede kolonne, groot 135 man, met 2 handmortieren, onder de piteits der infanterie van de Kasteelen en van Howen, welke den 24sten te voren uit Sambas gerukt was met de belegerde kolonne te vereenigen, na de chineesche versterkingen langs den weg overal in den rug vliegt nam.

Op den 28sten April werden de chinezen uit h

sich de zon aan gene zijde van de met sneeuw bedekte spitsen van den hoogen Popocatopeti en vergulde de kruin van zijn tweelingbroeder. Het was een overheerlijke zonnige morgen, en zeker niet bestemd voor zulke tooneelen, als wij te wachten hadden. Doch reeds in het volgende oogenblik waren wij een der voorgebergen van de Sierra omgedren, het schoone landschap achter ons was aan onze oogen ontrokken, en wij bevonden ons in den hollen weg, omgeven van hooge rotswanden. Hart en puls klopten sneller bij ons, hoe verder wij reden; want wij waren in eene opgewonden stemming, en dachten aan het gevaar, dat de ophanden zijnde strijd ons kon brengen. De roovers konden sterker in getal zijn dan wij; doch daarop sloegen wij geen acht als het Mexicanen waren; maar konden niet meer zulke gezellen als Gurley onder hen zijn? Bij het amerikansche leger was steeds desertie, en deze was in den laatsten tijd aanmerkelijk toegenomen. En waar zouden die deserteurs zich anders ophouden dan in zulk gezelschap? Buitendien, kon een enkel schot uit den wagen afgevuurd, zijn doel niet missen? En na het eerste salvo was het nadeel blijkbaar aan onze zijde. Zulke gedachten moesten eenigen onzer natuurlijk bezorgd maken, maar stellig dacht geen der onzer er aan, de onderneming te laten varen. Er lag een zekere roem in, dat wij het vijandelijke land en zijne bewoners, met opoffering van ons zelve eene weldaad wil-

den bewijzen, en door die gedachte gesterkt, reden wij, met moed en zelfvertrouwen beziel, voort. »Ziet gij daar, kapitein!» fluisterde de postillon mij in het oor, terwijl hij mij zachtjes met den elleboog aanstootte, en in denzelfden oogenblik zag ik een mantel, en den staart en het achtergedeelte van een paard achter een zwart rotsblok verdwijnen. Terstond daarop werd een ontbloot hoofd, en een donkerbruin gezigt boven de rotsen zichtbaar, die ook bijna in hetzelfde oogenblik verdwenen.

»Rijd rustig verder, span uwe pistolen, en men de paarden met eene hand,» zeide ik zacht tot den postillon. »Gurley,» zoo wendde ik mij met eene duidelijke en vaste stem tot hem, »uwe bende is in de hollen voor ons, gij ziet haar even goed als ik. Zoo gij slechts een enkel woord spreekt, of het geringste teeken geeft, om hen van uw toestand te onderrigten, jaag ik u een kogel door den kop.» Meteen spande ik mijne pistolen, ten einde de roover het overtrekken van den haan kon hooren, en begrijpen zou dat ik gereed was mijne bedreiging uit te voeren. »Gij zult doen alles wat ik u zeg, en spoedig,» zoo ging ik voort, »want zoo gij het niet doet of slechts eene seconde aarzelt, schiet ik u ter neder! — Vaardig!» riep ik mijne kameraden daarop toe, en bakte eenigzins, den roover goed in 't oog houdende. Terwijl wij nu in eene kromming van den weg reden, bespeurde ik aan beide zijden voorwerpen, die zich bewogen, vervolgens hoorden, die achter de rotsen

of cactusboschjes zich verscholen. Daar was, zoo vermoed had, eene barrikade, en achter deze verschoof tusschen het kreupelhout een gelaat, dat zich niet moede gaf om ongezien te blijven. Dat was de man die ik hebben moest, de voorpost der roovers. »tot aan de barrikade en houd dan stil,» fluisterde ik en de wagen reed zachtjes voort. Onophoudelijk ik mijne oogen op Gurley gerigt, ik bewaakte elke weging zijner blikken, van zijne spieren, die van spanning beelden, tot dat de wagen stilstond. »Houd vingers in de hoogte,» zeide ik met eene zachte, gebiedende stem tot hem, »geen meer, of gij zijt man des doods.» Hij gehoorzaamde, en liet duidelijke vier vingers zien. »Steek thans uwe beide handen in de lucht!» Hij deed het, »en nu,» voer ik »roep luide uit: »Dios y Mexico!»

»Dios y Mexico!» riep de roover met luide, heesche en sidderende stem, en nauwelijks waren deze woorden over zijne lippen, of zij wederklonken een echo van boom tot boom, en het kreupelhout van menschen en paarden te wanslen, die op voorschijn traden, en den wagen omringden. Een paar der roovers had hunne gewonen schenen daar zij ons voor Mexicanen hielden, die gewoogen tegenstand bieden. Ik nam en om ten doem met zijn karabijn over den schouder van een ander. De Texaner, boven op den wagen, had of een

natste posities voor Sepang verdreven, zoodat om 10
are des voormiddags geen enkele vijand uren in den
ntrek meer te zien was.

Ruim tachtig lilla's, waaronder een metalen één-pon-
der, een vijftigtal vlaggen en vaandels, eene menigte
geweren, twee handwaarden, pieken enz., zijn aan de
nzen in handen gevallen.

Het verlies der chinezen moet zeer aanmerkelijk ge-
weest zijn, hoerzeer slechts een twaalfstal lijken zijn ge-
vonden; men zag echter dagelijks van alle zijden gebles-
soerden wegdragen.

Berigten te Sambas ontvangen, gewagen van twee
honderd doden en gewonden.

Aan onze zijde telt men slechts 19 gewonden, waar-
van 5 zijn overleden, namelijk twee europesche en twee
madarasche soldaten en eene vrouw.

Daar alles in den omtrek van Sepang verwoest en te
dier plaatse niemand meer te bestrijden of te bescher-
men was,—de levensmiddelen ten einde liepen en de on-
dervinding geleerd had, dat men niet op koelies reken-
en kon, om in de behoefte te voorzien, werd besloten
Sepang voorreest te verlaten, hetwelk in den morgen
van den 29sten April plaats vond.

De kolonne overnachtte te Balei Benieng. bleef den
30sten April en 1sten Mei te Kedoendoeng, bereikte den
2den Mei Soengei Tempapan of Soengei Anou, den 3den
Mei Seminis en den 4den Mei Sebawie, waar Z. M. stoom-
schip Celebes gereed lag om de troepen naar Sambas
te voeren.

Nergens was de vijand meer te zien.

Later hopen wij de gelegenheid te hebben, de namen
de noemen van die officieren en manschappen, welke in
de gelegenheid geweest zijn zich bijzonder te onder-
scheiden.

— Men leest in het Soerabajasch Nieuws- en Adver-
tentieblad van 14 Mei 1853.

Door den heer de Mol van Otterloo, tabaksfabrikant
te Toeban, onlangs uit Europa teruggekeerd, werd op
zijn reis door Engeland, eene machine bezigtigd, dat
door stoom het water aanmerkelijk hoog konde opvoe-
ren, ten einde alzoo te hoog gelegene velden van lev-
vend water te voorzien en vruchtbaarder te maken.

De heer de Mol van Otterloo, die reeds melding is gemaakt in de Amsterdamsche
landmail-éditie en de Javaache courant. Dit werktuig
is onlangs hier aangekomen en heeft de kracht het wa-
ter 25 tot 30 voeten hoog op te voeren. Den 3den de-
zember heeft genoemde heer, digt bij zijne fabriek te Wie-
ding, afdeeling Toeban, daarmede werkdadige proeven
genomen, die zeer aan het doel beantwoorden; in min-
der dan 2 uren tijds, met halve kracht werkende, zijn
25 bouws sawa's, die ruim 13 voeten boven den spie-
gel der Solosche rivier lagen en alzoo niet door afdam-
ming van water konden worden voorzien, door genoem-
de stoommachine besproeid met rivierwater en ruim 2
voeten onder water gezet, ongerekend de groote hoe-
veelheid water, dat geen tegenstand vindende, weder
wegliep; binnen weinige dagen was de goede invloed
van deze bewerking, volgens beweren der Inlanders,
reeds duidelijk aan het gewas merkbaar. Eene groote
menigte landbouwers heeft met bewondering deze voor
hun geheel nieuwe en nuttige bewerking der te hoog
gelegene velden, gadeslagen.

De heer de Mol van Otterloo verdient buiten twiifel
allen lof, zulk eene machine het eerst op eigen kosten,
die zeer aanzienlijk zijn, op Java te hebben ingevoerd,
waar het op zoo vele plaatsen met succes kan worden
toegepast en tot groote resultaten voor den landbouw
leiden kan.

In deze residentie zoude voornamelijk in het district
Gounong Kending zulk een stoomwerktuig misschien
tot groote voordeelen kunnen leiden.

Wij hopen dat deze nieuwe methode voortdurend
aan het doel moge beantwoorden en de goede pogingen
van den heer de Mol van Otterloo met succes mogen
worden bekroond.

NEDERLAND.

Den 18den Maart is in de residentie overleden de
minister van staat, baron H. van Zuylen v. Nijvelt,
oud-minister voor de zaken der Hervormde eeredienst
enz., in ruim 72 jarigen ouderdom. Vroeger heeft hij
de betrekkingen van gezant en minister van buitenland-
sche zaken vervuld. Vooral op zijne diplomatieke loop-
baan, in voor Nederland hoogst moeilijke omstandig-
heden, heeft hij zich doen kennen, en nog kortelings
heeft hij, in antwoord op een in Parijs uitgekomen ge-
schrift, zijne handelingen als Nederlandsche mede-ge-
volmachtigde bij de Londense conferentie in 1831, ver-
dedigd in een memorandum, dat gedrukt, ofschoon niet
in den handel verschenen is. Men had hem verweten,
dat hij niet met genoegzame openhartigheid ter zake
van den inval onzer troepen in België was te werk ge-
gaan. De heer van Zuylen heeft zich daartegen op eene
afdoende wijze geregtvaardigd. 's Mans grondige kennis
en rechtschapen, waardig karakter, werden zeer gewaar-

uitgekoken, en de postillon mikte op den derden, die
de teugels der paarden gegrepen had. Dat alles was
het werk eener seconde, en oer de verwonderde roo-
vers tot bezinning waren gekomen, hadden wij gescho-
ten, en elk zijn man geraakt. In denzelfden oogenblik
dreunden salvoos van pistoolschoten uit de beide zij-
den van den wagen, even als een schip dat gelijktijdig
aan bak- en aan stuurboord de volle laag geeft. Rui-
ters stortten uit den zadel, paarden steigerden in de
hoogte, wilde en woeste kreten, vloeken en verwen-
schingen in 't engelsch en 't spaansch door elkander
uitgebracht, vervulden de lucht, onophoudelijk knalde
het ene schot na het andere uit den wagen, afgewis-
eld door den sterkeren knal eener karabijn, en het
samen van een buksenkogel. Donkere gestalten ver-
schenen als schaduwbeelden in den digten, bijna ver-
glikken als kruiddamp, die slechts van tijd tot tijd door
het afschieten van een schot werd afgewisseld. Gedu-
rende deze wilde schermutseling bemerkte ik dat de
postillon aan 't worstelen was met Gurley, welke hem
aan zijne krachtige armen omvat hield. Gurley trachtte
te ontvlugten en was er reeds in geslaagd het touw,
waarmede hij om zijn midden bevestigd was, los te
maken. Ik pakte hem bij zijn strot, en wij vielen te
samen van den bok; ik kwam tamelijk onzacht op den
grond terecht, maar Gurley, wiens voeten aan den bok
gebonden waren, bleef met het hoofd naar hene-

deerd, gelijk mede zijne zucht om wel te doen, waar
hem dit slechts mogelijk was. Zijn schrijven in 1848
bij de verandering van staatsomstandigheden, en bij het
aftreden van hem als minister, maakte op voor—en te-
genstanders van den overleden diepen indruk, en zij
bragten gezamenlijk hulde aan dezen Nederlander, wien
't heil van Nederland en Oranje zoo innig ter harte ging.

Baron van Zuylen was versierd met onderscheidene
ridderteekenen, als grootkruis der orde van den Neder-
landschen Leeuw, grootkruis van het legioen van eer,
grootkruis der orde van Karel III van Spanje, van de
poolster van Zweden en van de Nichan Ithihar van Tur-
kije.

— Den 6den Maart overleed te Breda in den ouder-
dom van 82 jaren de Hoog Edel Gestr. heer J. Vertho-
len, gepensionoord generaal-majoor, ridder der Militaire
Willems-orde, kommandeur der orde van St. Anna, in
leven plaatselijk kommandant dezer vesting, in welke
betrekking hij zeer geacht werd door zijne stadsgenooten.

Hij werd te Breda den 25sten Februarij 1771 geboren,
en heeft gedurende het verblijf der verbondene troepen,
in de jaren 1813 en 1814, zeer gewichtige diensten be-
wezen, en orde en regt helpen handhaven.

— Als een bewijs van gebrek aan matrozen kan dien-
nen, dat kapitein Boulet, voerende het schip de Adelaar,
naar Liverpool en Australie bestemd, genoodzaakt is
gewees t sjuwerlieden aan nemen, om de reis naar Li-
verpool te kunnen bewerkstelligen, alwaar hij zal moeten
beproeven eene equipage bijeen te krijgen, om zijne reis
verder te kunnen vervolgen.

— Er is te Amsterdam, in eenen besloten kring van
notabelen en voornam handelaars beraadslaagd en ge-
sproken, om binnen de hoofdstad in 1854 of 1855 eene
wereldtentoonstelling te openen. Men is echter nog tot
geen bepaald besluit gekomen, doch scheen men zich
tot een comité te willen vormen, welks eerste stappen
zouden zijn, om daaromtrent met het stedelijk bestuur
te raadplegen, waarvan men zich eene allezins gunstige
medewerking voorspelt.

— De koning heeft den minister van oorlog gemagtigd
om in de maanden Aug. en Sep. e. k. bij Zeyst een
gedeelte van het leger te vereenigen. Naar men ver-
neemt, zullen daaraan deel nemen 8 bataillons infanterie,
4 eskadrons kavallerie en 1 batterij veld-artillerie,
en zal van 15 Augustus tot 15 September het kamp be-
trokken worden.

— Men heeft in den laatsten tijd kunnen opmerken,
dat er bij onze zeemagt behoefte aan officieren komt,
ten gevolge van de indienststelling van eenige schepen.
Nog grooter echter is de behoefte aan artillerie-officieren,
sinds de nieuwe organisatie van dat wapen en be-
paaldelijk aan tweede luitenants.

Om in dit gebrek te voorzien, zijn twee maatregelen
genomen. Eerstens moet aan de kadetten, te Breda, voor
de onderscheidene wapens studerende, officieel aanbod
gedaan zijn, zich bij de artillerie te doen overschrijven;
behalve dat de examens van toelating voor de artillerie
anders moeilijker zijn, en dit dus een groot voordeel
is voor hen, die overschrijven. Ook zegt men, dat die
overschrijving nog wordt bevorderd, doordien zou bepaald
zijn dat het meerdere akademie-jarigeld voor de artil-
lerie benoodigd, niet bij de overschrijving zal worden
gevorderd. — Ten tweede moet de gelegenheid bij het
artillerie-korps zijn geopend, om als vrijwilliger in dienst
te treden, met de bepaling, dat na vier jaren dienst er
gelegenheid zal bestaan tot het doen van examen als
2den luitenant, mits de kandidaat dan beneden de 30
jaren zij.

— In het huis van reclusie en tuchtiging te Leeuwarden,
heeft onlangs de amputatie plaats gehad van den
reger-arm boven het elleboogsgewricht, van den gede-
tineerden J. R. De kunstbewerking, noodzakelijk gewor-
den door verzwering van den voorarm en hand met op-
volgende verbloeding, is met gelukkig gevolg verrigt
door den officier van gezondheid 2de kl. M. G. van
Pelt.

Het is echter niet om de operatie zelve, maar om den
beruchten patient, dat wij deze daad vermelden, want
niet minder den 27 jaren moeten er nog verlopen, eer
hij zijne vrijheid erlangt, waar hij, thans op 36 jarigen
leeftijd, reeds 19 jaren van beroofd is. Wel kon de
lijder na de amputatie, die hij met verwonderlijke cor-
daatheid ondergaan had, met regt zeggen: "daar ligt
nu die arm daar ik zoo veel kwaads mee gedaan heb,"
want wegens manslag gedetineerd zijnde, heeft hij in
het tuchthuis zelf een aanslag op het leven van den on-
der-commandant gedaan, door hem met eene flesch in
een doek gebonden op het hoofd te treffen, en later
heeft hij gepoogd een bewaarder te vermoorden, genee
dier euvelheden heeft echter den dood der getroffenen
ten gevolge gehad, maar wel eene aanmerkelijke ver-
lenging van den straf tijd des daders.

— In de allocutie van den paus, in het consistorie
van 7 Maart gehouden, komt onder anderen voor, dat in
Nederland niet alleen de apostolische vicarissen, maar
ook de geheele geestelijkheid en een groot aantal leeken

van alle standen, herhaaldelijk de bede hebben geuit,
om de episcopale hiërarchie te herstellen. "Daartoe
hebben wij, zoo luidt het in de allocutie, den raad van
onze zeer waardige broeders, de kardinalen der H. Room-
sche Kerk van de congregatie der propaganda, ingewon-
nen; welke wij belast hebben met het onderzoek van
deze gewichtige zaak, daar niets ons aangener konde
zijn, dan het herstel der episcopale hiërarchie in Hol-
land en Brabant. Wij hebben dus in dit koninkrijk
het geestelijk gezag hersteld in den vorm, dien het bij
de overige beschaafde natien had en waar geene bijzon-
dere reden de buitengewone bemoeijing van apostolische
vicarissen vereischt. Terwijl wij er eene geestelijke pro-
vincie tot stand brengen, hebben wij besloten, dat er
voortaan 5 bisschoppelijke zetels zullen opgericht worden,
als: te Utrecht, Haarlem, 's Hertogenbosch, Breda en
Roermond. Voorts ons een roemvol verleden, en de
gedenkteekenen van den Utrechtschen zetel herinneren-
de, die door onzen voorganger, Paul IV, met de
eer en de voorregten van een aartsbisdóm werd begif-
tigt, overwegende daarbij het groote nut voor onze
zeer heilige godsdienst en de eischen der omstandighe-
den, hebben wij niet gearzeld, den zetel van Utrecht
te herstellen in zijne aloude waardigheid van metropo-
litaansche kerk, aan dezen de vier overige bischopsze-
tels als suffraganteu toevoegende."

— Het Giornale di Roma van 15 Maart bevat in zijn
officieel gedeelte o. a. de benoeming door Z. H. Pius
IX tot zijne geheime kamerheeren der navolgende Hoog-
Eerw. heeren aarts-priesters der Hollandsche missie. De
Hoog Eerw. heeren: E. S. van der Haagen, aarts-prie-
ster van Holland, Zeeland en West-Friesland; J. Hartman,
aartspr. van Utrecht; J. Willemsen, aartspr. van
Gelderland; J. Simons, aartspr. van Friesland; L. Eng-
bers, aartspr. van Twente; H. van Kessel, aartspr. van
Salland en Drenthe.

— In onderscheiden oorden des lands houdt men zich
 bezig met het voorbereiden van adressen aan Z. M. on-
zen koning tegen de invoering der pausselijke hiërarchie
in Nederland.

Uit Utrecht is een adres aan den koning opgezonden,
dragende ruim 4500 handteekeningen, waarbij Z. M.
wordt verzocht geen toestemming te verleenen, tot het
aannemen van den titel van Metropolitaan of Suffra-
gaan-Bisschop.

Ook ten platten lande in de provincie Utrecht, aan
de Vecht en omstreken, circuleert een adres aan Z. M.
den koning, in overeenstemming met het adres uit
Utrecht.

Ook door de studenten der Utrechtsche hoogeschool
zal, naar men verneemt, een adres van de zelfde strek-
king aan Z. M. worden opgezonden.

De Jansenisten, of de R. C. van de oude clerezy,
hebben sedert ongeveer twee eeuwen eenen bisschop
hier te lande, te Utrecht. Ofschoon niet door den paus
erkend, en zelfs in den ban gedaan, en ook door de
R. C. volstrekt niet van ewige betekenis gehouden,
zoo heeft echter deze bisschop zich steeds het regt als
zoodanig toegeëigend en moet Z. H. E. ook in het
bezit zijn van vele der archiven en stukken, uit den
vroegeren tijd aan dien bisschoppelijken zetel in eigen-
dom behoorende.

Wanneer in der tijd de bisschop van Curium, baron
van Wijckerslooth, in de provincie Utrecht kwam, hetzij
om eene kerk of begraafplaats te wijden, hetzij om het
vormsel te bedienen, dan ontving deze steeds een schrij-
ven van den bisschop der oude clerezy, waarbij Z. H.
E. werd uitgenoodigd, om bij hem zijnen intrek te nemen,
waarvan hij echter geen gebruik maakte.

Men is zeer nieuwsgierig naar de houding, welke de
bisschoppen van Utrecht, na de herstelling der hiërarchie
in Nederland, nu jegens elkander zullen in acht
nemen.

— De zoon van den hier te lande bekend geworden
heer van Nanendorff de Bourbon, zich genoemd heb-
bende Dauphin van Frankrijk en pretendent van den
Franschen troon, onder den naam van Lodewijk den
XVIIIden, is thans te 's Hertogenbosch als soldaat in
dienst getreden bij het 4de regiment infanterie; hij
werd van Breda vergezeld door den graaf Gruau de la
Barre.

TURKYE.

Een telegrafisch berigt van Weenen van 2 April be-
helst tijdingen van Konstantinopel loopende tot 22 Maart,
waaruit blijkt dat prins Menschikoff, den nadeeligen
invloed ontwarende die den ongewonen vorm zijner
zending bij den Sultan op den eersten oogenblik heeft
te weeg gebracht, het raadzaam heeft geoordeeld vrede-
lievende verzekeringen aan de overige gezanten, zijn
collega's, af te leggen; dit berigt is in de volgende be-
woordingen verval:

• Konstantinopel, 22 Maart. In eene circulaire aan
de gezantschappen gerigt, heeft prins Menschikoff, haar
zijne benoeming mededeelende, de hoop uitgedrukt op
eene goede verstandhouding tusschen Rusland en de ove-
rige mogendheden.

den, daaraan hangen, waarbij bij de ontzettendste vloek-
ken uitbraakte. Snel sprong ik op en ging op zijde, om
uit den kruiddamp te komen. Hier zag ik dat de roo-
vers den aanval opgaven, en dat de ongewond geble-
venen, zoo hard als hunne paarden konden loopen, zich
wegpakten. Ik riep mijne kameraden toe uit te schei-
den met vuren, want zij schoten nog altijd in 't blind-
de, en spoedig waren zij uit den wagen gesprongen en
bij mij. De kruiddamp om ons heen, was na weinige
oogenblikken verdwenen, en nu zagen wij op den weg
zes roovers dood of stervende liggen, alsmede een paar
paarden, terwijl andere paarden zonder ruiters in de na-
bijheid rondlepen. Van de onzen waren niet meer dan
drie gewond, een door den steek eener lans, de bei-
de anderen, een officier en een Texaner, door de buk-
senkogels der roovers. De laatste was zelfs ernstig ge-
wond; de kogel was door zijn registerschouder tot digt
bij de ruggegraad gedrongen. De roovers hadden dit-
maal heviger tegenstand geboden dan gewoonlijk, en
ons vermoeden werd bevestigd dat er Amerikanen of
Celten bij hen waren, want een der gedooden werd
herkend als een Ier, die uit ons leger gedeporteerd
was. Daar zij evenwel eene gadochte los gekregen had-
den, beloofden wij hun hulp uit het naaste dorp te
zenden. Nadat wij Gurley weder vastgebonden, en de
barrikade weggeruimd hadden, klommen wij weer in
den wagen en reden naar Toluca. Het gevolg van ons

avontuur was zeer gunstig, want de rooverbende ver-
dween geheel en al uit de Sierra, en zoo lang wij in
Mexico bleven, werd op dezen weg geen postwagen
meer aangevallen.

Wat er verder van Gurley geworden is, kan ik niet
met zekerheid zeggen. Wij leverden hem met de be-
wijzen zijner schuld aan de mexicaansche overheid
over, en hij werd door deze tot de straf garote of
wurgpaal veroordeeld. Maar toen wij afmarscheerden
was de straf nog niet voltrokken.

Een brief van Konstantinopel deelt mede, dat de kolonel *Rose*, die zich in den beginne zoo gehaast had de Engelsche vloot in te roepen, na eene ontmoeting met prins *Menschikoff* gehad te hebben, zich even zoo gehaast heeft om van gevoelen te veranderen. Zelfs heeft hij het vertrek van eene Fransche stoomboot willen benuttigen om in het voorbijgaan den admiraal *Tunday* de brieven af te geven, die hem aanbevelen om *Maltha* niet te verlaten. Die spoedige verandering in de houding van den kolonel *Rose* kan tot maatstaf strekken, om uitlegging te geven aan de taal der Engelsche drukpers ten opzichte van Rusland, sedert de aankomst van prins *Menschikoff* te Konstantinopel.

Konstantinopel, 24 Maart. Prins *Menchikoff* houdt zijne zending voortdurend zoo geheim, dat niet alleen de stad, maar zelfs de Russische Ambassade tot dus verre niet op de hoogte der zaak is kunnen komen. Men gelooft, ofschoon zonder voor de waarheid te kunnen instaan, dat de Russische diplomaat een geheim gehoor van den Sultan had verworven.

Men verzekert echter als stellig, dat de laatste bepaaldelijk geweigerd heeft den prins een brief ter hand te stellen, door den sultan alleen, zonder medewerking zijner staatslieden, geschreven. *Abdul-Madjid* wil zich tot niets verbinden, zonder vooraf den Divan te raadplegen. Niettemin bleef prins *Menchikoff* volharden in zijn verlangen om regstreeks en alleen met den sultan te onderhandelen.

Men verkeerde voortdurend in groote ongerustheid over den uitslag der zending van den Russischen diplomaat.

EGYPTE.

Ongeveer op vijf mijlen afstands van Kairo, digt bij den eersten grooten waterval, is eene onder den grond bedolven stad ontdekt. Een arabier, die een soort van Sphynxhoofd, boven den grond uitstekende, had ontwaard, vestigde daarop de aandacht van een Franschman, die dadelijk begonnen is aldaar uitgravingen te doen, met het gevolg dat hij eene straat ontdekte, waarin zich 38 Sarcophagen van graniet bevinden, ieder van bijna 68 tonnen zwaarte en die de asch van heilige dieren moeten bevat hebben. De Pacha van Egypte heeft dien grond aan bedoelden Franschman afgestaan, die er eene groote menigte aardigheden gevonden heeft. De lengte dier straat is 1600 yards.

KAAP DE GOEDE HOOP.

Dagbladen van de Kaap de Goede Hoop, tot het einde van Maart ontvangen, behelzen de heugelijke tijding, dat de gouverneur een besluit van vergiffenis en vrede heeft uitgevaardigd, hetwelk door het hoofd *Sandilla* en de hoofden der *Gaika's* is aangenomen.

Er bestond in Britsch *Kaffaria* eene groote partij, voor welke de oorlog voordeelig was en deze personen waren het, die den minnelijken afloop van dezen langdurigen en ongelukkigen veldtocht hebben vertraagd.

Eenigen van deze kwaadwilligen hadden *Sandilla* en andere opperhoofden diets gemaakt, dat het aanbod van vrede, onder voorwaarden van uitkeering der wapenen, niets anders ten doel had dan hen in een strik te lokken; om die reden weigerde *Saadilla* en zijn volk die voorwaarden aan te nemen, tot dat de gouverneur eene proclamatie uitvaardigde, die de bedreiging inhield, allen die zich uit eigenbelang tegen den vrede verzettenden voor een krijgsraad te brengen.

Deze proclamatie heeft natuurlijk een hevig protest van de wetgevende inwoners van *King William's Town* ten gevolge gehad, die eene uitwisseling van deze op de geheele bevolking geworpen blaam verlangden, edoch de *Gamerueny* heeft in zijn antwoord betuigd, dat hij de hoogste achting voor de protesterenden koesterde en dat die blaam in geene deele op hen drukte.

De lang gerekte oorlog eindelijk geëindigd zijnde, heeft de gouverneur eene commissie benoemd, om de oorzaak van den opstand optesoren.

Volgens die dagbladen is Zr. Ms. schip *Prins Frederik der Nederlanden*, voor Batavia bestemd, den 28 Maart aan de Kaap gearriveerd.

BIRMAH.

De *Singapore Freepress* van den 6 Mei behelst het volgende:

Het stoomschip *Mozuffer* kwam den 18 April te Calcutta aan met dringende aanvraag om troepen, en reeds den 19 werden vier compagnien van het tweede regiment Bengaalsche fuseliers aan boord van die stoomboot naar *Maulmain* ingescheept. Andere troepen zouden weldra volgen. Een buitengewoon nummer van de *Rangoon Chronicle* in dato 11 April verhaalt, dat Beling door de Birmasche troepen aangetast en hernomen is en dat deze het garnizoen, waarvan slechts weinige soldaten ontkomen waren, hadden verslagen. Dit bericht wordt echter door de Buitenlandsche secretarie wederproken, welke beweert berichten tot den 9 April van *Maulmain* te hebben ontvangen, waarin van geenen aanval op Beling wordt melding gemaakt, alhoewel deze mede deelen, dat de hoofden van een of twee dorpen zijn aangetast.

Ook verhaalt men, dat een vredesverdrag met de Birmasche commissarissen getroffen is, edoch dit bericht wordt almede in twijfel getrokken en men beweert algemeen, dat de Birmannen op de ontruiming van Pegu, als een der hoofdoorwaarden tot het sluiten van vrede, blijven aandringen.

De *Phlegeton* is te *Donneberd* aangekomen en heeft een zeventigtal gewonden aangebragt. Met dat schip kwam ook de tijding, dat het leger een nog vreeselijker vijand dan *Meau-Toon* had, namentlijk de cholera, die dagelijks omstreeks twintig menschen wegsleepte.

Vijf gewonden stierven aan die ziekte gedurende den overtocht.

CHINA.

Er zijn geruchten in omloop, dat een leger van drie duizend rebellen groote beroeringen in het departement van *Hwei-chau-Fu* heeft veroorzaakt.

In *Kwang-si* is de stad *Liu-chau-Fu*, naar men verhaalt, voor de tweede reize de prooi van een troep opstandelingen, ten getale van vier duizend, geworden.

Er is geen twijfel of het keizerlijk vonnis over *Sü* is, onmiddelijk na de uitvaardiging, voltrokken, maar uit de *Peking Gazette* vernemen wij, dat de onthoofding van *Sau-han-gah*, de laatst aan het bewind geweest zijnde eerste Minister, tot na de herfstassises is uitgesteld en dit uitstel zal allerwaarschijnlijkst door eene commutatatie van dat vonnis gevolgd worden. De laatste Gouverneur-Generaal van *Hu-kwang* is slechts naar huis

gezonden en ten eenemale onbekwaam verklaard om in den vervolge betrekkingen te bekleeden. Zijnegeheele familie is, naar men veronderstelt, bij de inname van *Wu-chang-fu* omgekomen.

Er loopen geruchten in China, dat de keizer van Japan met den tegen hem door de Amerikanen te ondernemen togt ten volle bekend is, en groote voorbereidelen door *L. M.* gemaakt worden, om de vreemdelingen gewapender hand af te slaan. De kusten worden streng bewaakt, een groot leger is op de been en *Jedo* zelf, de keizerlijke residentie, wordt geducht versterkt.

Den 27 Maart is eene groote handelsjonk, op haren togt van *Hainan* naar *Fokien*, in de nabijheid van *Macao*, aangevallen en genomen. De geroofde lading bestond uit 70 picols *Biche de Mer*, 400 picols betelnoten, 200 balen suiker, 50 kisten reukwerken, 200 pikols schellak benevens 100 Spaansche Matten in zilver en 50.000 kopergeld.

Eenige dagen daarna zag de eigenaar eenige dier roovers hun buit aan wal brengen, in de nabijheid van *Chin-tsa-tsoy*. Hij vervoegde zich bij het Hoofd der Magistrate, die den beroofde echter niet verder helpen konde dan door de afgifte van een brief aan de autoriteiten te *Kauloong*; wat hiervan het gevolg geweest is kunnen wij voor als nog niet mededeelen.

Den 31 Maart werd eene jonk met houtskoolen bevracht door de zeeroovers genomen; de bemanning landde te *Tan-ching-chou*.

Nog vele andere zeerooverijen, wier vermelding den lezer slechts zoude vermoeijen, vonden gedurende de laatste dagen plaats.

INGEZONDEN STUKKEN.

Aan

de Redactie van den JAVA-BODE.

Mijne Heeren!

De schrijver *V. H.* heeft met een eigendommelijke wegslepende bespraaktheid in uw geacht blad van den 18den j. veler opmerkzaamheid weten te bepalen op een zwak punt van mijn stuk in dat zelfde blad gedagteekend 14 te voren.

Dit zwak punt echter noem ik een grove fout, en is vermoedelijk de aandacht van *V. H.* ontglipt, die fout is evenwel niet aan mij te wijten.

U mijne heeren kunt zulks het best beoordeelen daar immers de oorspronkelijke tekst ter neder geschreven was als volgt.

„In het zoogenaamde mesmerische hospitaal te *Calcutta*, geschieden honderde operaties zonder eenige smart aan den lijder te veroorzaken door den invloed van het magnetismus.”

„Onder den invloed der biologie welke misschien nauw verwant moge wezen aan magnetismus, maar waarvan de uitwerking en verschijnselen toch zeer verschillen, zullen voorzeker nog glansrijker uitkomsten verkregen worden, om de ligt bevattelijke reden enz.”

En nu door een den schrijver *V. H.* in de hand werkend toeval, in omgekeerde zin afgedrukt is.

Ik zal het aan de waarheidsliefde van U mijne heeren overlaten, om deze font te verklaren, en mij slechts veroorlooven op grond dat schrijver *V. H.* een hartelijk afscheid genomen heeft van de biologie, om hem openlijk mijnen dank te betuigen, voor het spoedig, en met bedaardheid, gegeven antwoord. Het is mij een waar genoegen geweest daaruit te mogen ontwaren dat *Z. E.* het thans in de hoofdzaak volkomen met mij eens is. Er behoeft hier verder in geene discussie te worden getreden, — evenmin als het noodig kan worden beschouwd om tot in bijzonderheden het bewijs te leveren, dat de vraag door schrijver *V. H.* geopperd, wel degelijk, dat wil zeggen, voor zoo ver ons weten dit toeliet, beantwoordt zij.

Schrijver *V. H.* die het ver in de uitlegkunde schijnt gebragt te hebben, leze mijn desbetreffelijk stuk nog eens over, en oordeele dan.

Inmiddels wordt hem de hand aangeboden, door deszelfs

Dienstwillige Dienaar,
D—

BATAVIA, 20 Mei 1853.

Zooewel ter opheldering van het bovenstaande als in het belang van haar blad, als ook omdat de schrijver hare beoordeeling over de oorspronkelijke tekst inroeft, acht de Redactie het doelmatig die oorspronkelijke tekst terug te geven zoo als zij voor haar ligt; te weten:

„In het zoogenaamde mesmerische hospitaal te *Calcutta* geschieden honderden operaties zonder eenige smart aan den lijder te veroorzaken door den invloed van het magnetismus onder den invloed der biologie welke misschien nauw verwant moge wezen aan magnetismus maar waarvan de uitwerking en verschijnselen toch zeer verschillen zullen voorzeker nog glansrijker uitkomsten verkregen worden, om de licht bevattelijke reden enz.”

Lezers kunnen hieruit zien dat in de bedoelde zinrede geen punctuatie, die trouwens door het geheele stuk ontbrak, evenmin als eene zin-scheiding bestond, waardoor, wat een goede zin had kunnen zijn, onzin werd, en aangezien de schrijver *D—* zich niet aan de Redactie had bekend gemaakt, en zij dus bij hem geene inlichtingen kon inwinnen, zoo zag zij zich genoodzaakt, te meer daar het zoo spoedig tweemaal op elkander volgend woord magnetismus in haar oog den onzin daarstelde, eene verandering te maken om ten minste haren lezers iets begrijpelijks voor te leggen, en zij vermeent zich nu gerust op het gezond oordeel dier lezers te mogen beroepen om te beslissen, of de schrijver *D—* de fout niet aan zichzelf moet wijten.

DE REDACTIE.

Advertentiën.

De ondergeteekenden zullen op hunne vendutie van Donderdag den 26 Mei 1853 verkoopen, de ondervolgende lijnwaren, in min of meer beschadigden staat aangebragt van Amsterdam met het Nederlandsch schip *Staatsraad Baud* kapitein *F. de Jong*, als:

Merk T & C No. 299	1 kist 7/8	gebleekte Calicots.
• • • • •	308/310	8 kisten 7/8 ruwe
• • • • •	312	•
• • • • •	314/318	16 • 9/8 •
• • • • •	320/329	•
• • • • •	331/334	4 • 7/8 •

zoo mede nog:

2 kisten	dimetten.
3 •	tafel- en servetgoed.
2 •	Marselles.
2 •	oogjes.
1 •	blauwe <i>Nadapollams</i> .
2 •	<i>Molton Detens</i> ,

Goud- en Zilvergaaas,

• • • stof,

• • • draad,

• • • gallon van verschill

breedte, Fluweel en Laken van diverse kleuren, 6 moor. een Jagtgeweer met dubbelen loop, zes Pradzels geheel compleet, Bankkleedjes, een Zilveren senteerblad, enz., enz.

(351) JOHN PRYCE & Co

Donderdag 26 Mei, zullen in het Commissiehuys Meester-Cornelis mede worden verkocht: wagens, waaronder een moderne toerwagen, een ligte Amerikaantentwagen, paarden, huismeubelen, spiegels, schilder martevanen, enz. (36)

Venia Aetatis.

Naar aanleiding van art. 432, Burgerlijk Wetb wordt bekend gemaakt dat bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië van den 24 Mei 1853 No. 15, aan *Johannes Antonius Josephus van Biesen* te Batavia, zijn verleend brieven van meerjarig verklaring. (38)

Mijn zoon *Johannes Antonius Josephus* is he als deelgenoot in mijnen handel opgetreden, en de ken zullen onderde firma van van den Biesen en Zo worden voortgezet.

(355) VAN DEN BIESEN
BATAVIA, den 1 Mei 1853.

Echte Italiaansche Snaren, eerste so

pas ontvangen bij
(363) GEBR. BEYNON

In commissie ontvangen:

eene partij BRILLANTEN

van een tot vijf karaat per stuk, goedkoop, bij
(366) BRANDON & MEIJER

Samarangsche Bendietaigen

alsmede

Wagentuigen

voor 2 en 4 paarden, met Koperen en IJeren bes hebben weder op nieuw ontvangen

(367) BRANDON & MEIJER

De Ondergeteekenden hebben eene groote partij visiën ontvangen, waaronder bliken Vleesch, Gevo te en Groenten van *Alberdingh Thym*, Hammen, pens, Saucijs, Worst, Boter, enz.

(368) BRANDON & MEIJER

GIBUS,

Chapeau Mecanique

ouvrant sans secousses, chez
(369) BRANDON & MEIJER

Bij den Scheepsleverancier *J. F. Tantee* is mede v krijgbaar: *Pinang Radja*. (35)

Schildpadssoep en Schildpadbeafste

Op Maandag den 23 Mei 1853 in de Stads Merb te Batavia. (357)

De ondergeteekenden hebben uit Engeland ontvang eenige zeer net bewerkte bekleede ijeren Fauter waarvan men den rug naar verkiezing hooger of la kan stellen, en welke door het aanbrengen van verlengstuk oogenblikkelijk in het gemakkelijkste herschapen worden. Deze stoelen zijn, behalve Zieken en Reconvalescenten, ook bij uitnemend geschikt voor reizigers en militairen, daar ze in oogenblik uiteen genomen kunnen worden en al eenen zeer geringen omvang hebben. Men dient de stoelen te bezigtigen, om derzelve wezenlijk nu gemak te leeren kennen.

(358) GEBR. ROSELJE & Co

Bij BONNIOL, Mr. Kleedermaker te Bata

Rokken en Jassen van zwart 1 kwaliteit f 5
Militaire en Schuttersjassen van blaauw laken. •
Broeken van zwart satin de laine. 1 kwaliteit. •
Tricot-broeken (Bonjean) zwart. f 18.— a •
Tricot-broeken (gekleurd) van f 18.— a •
Gekleurde zijden en zwart satijnen vesten f 10.— a •

Wanneer men zelf de stoffe verlangt te leverea de prijs van het maakloon voor rok of jas f 25
Van een broek.
Van een Vest.

Hij vervaardigt eene geheele kleeding binnen den van 48 uren. (37)

EPAULETTEN

voor Kapiteins, eerste en tweede Luitenants, a con bij
(359) A. VAN OMMEREN & Co

GELDEN onder verband van vastigh

à 7 procent in leen te bekomen. Te bevrage letter P. aan het bureau van den *Java-Bode*. (36)

TE KOOP

Een huis in de gang *Boentoeng*, laatst bewoond den Heer *C. Cristall*; te bevragen bij
(352) JOHN PRYCE & Co

Scheeps-Berigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Van.	Datum.	Naar.
Mei. 19	Engelsch	Hero	J. Fenloy	Hongkong	16 April	Liverpool
" 20	"	Radiant	H. Gillespie	Singapore	1 Mei	"
" 21	"	Mout Pomorie	"	"	"	Port-Philip
" 22	"	Susan	F. Aldrich	"	"	"
"	Amerikaansch	Golden Fleeco	Freeman	Manila	"	Boston
"	Nederlandsch	Bencoele	Ardascoer	Batavia	"	Bencoele
"	Engelsch	Swan	Birk	Singapore	6 Mei	Zwaan-Rivier

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Mei. 21	Nederlandsch	Cornelis Houtman	Rohman	Sydney	30 Maart	Haager en Schuurman.
"	Engelsch	stoomb. sir Jamsetjee Jeebhoy	Clark	Bombay	28 April	Pandel en Stiehaus.
"	Nederl. Indisch	Fathool Rachman	Said Segaf	Sumanap	11 Mei	"
"	Nederlandsch	Louisa Prinses der Nederlanden	"	Makas v. Soerab.	"	de Weerd, Ruyl en co.
" 22	Nederl. Indisch	Chadlie	Baossier	Muntok	6 April	"
"	"	Jadul Karim	Said Atas	Timor Koepang	16 "	"
"	Amerikaansch	Westward Ho	G. W. Johnson	Manila	24 "	Paine, Stricker en co.
" 23	Nederl. Indisch	Yoesserin	Sech baradja	Muntok	4 Mei	"
"	"	Sultan Iskander	Pike	Samarang	20 "	"

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Naar.
Mei. 21	Nederl. Indisch	Oedjong Pandjang	Tjia Ok	Cheribon
" 22	Nederlandsch	Elisabeth Antonia	Schippers	Amsterdam
"	"	Loopyt	Boumeester	Soerabaya
"	"	Vriendschap	Schuchard	Samarang
"	Nederl. Indisch	Justina	Scott	Padang
"	"	Oei Sinjo	Kwik Samiang	Pekalongan
"	Bencoele	"	Ardasier	Bencoele
"	Amerikaansch	Kepler	Ballard	Boston
"	Engelsch	Mary Cannon	Renny	Melbourn
"	Nederlandsch	Java's Welvaren	"	Nederland
"	"	Albrecht Beyling	van de Erve	Hongkong
" 23	"	Z. M. stooms. Gedeh	kapt. luit. t/s. Debbeth	Soerabaya
" 24	"	Z. M. stooms. Batavia	luit. t/s. le kl. van der Moore	Singapore
"	"	Z. M. schooner Aruba	luit. t/s. le kl. Vrede	Muntok

In lading liggende Schepen te Batavia.

Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	Jan van Galen	de Boer	Tjilatjap	van Ommeren, Rueb en co.
"	Jacatra	Buyts	Soerabaya	"
"	Elisa Susanna	Dykama	Nederland	"
"	van der Palm	Ogterop	Samarang	"
"	Twee Gebroeders	Zooman	Singapore	B. Kopersmit en co.
"	de Vrienden	Tydean	"	"
"	Schoonderloo	Marmelstein	Soerabaya	Haager en Schuurman
"	Cornelis Houtman	Rolman	Tjilatjap	"
Nederl. Indisch	Tjij Guan	Tan Tokoeij	"	Paine, Stricker en co.
"	Generaal Chasé	Rehling	"	"
"	Tjinseng Rambang	van Rooyen	"	Coulster
"	Zeelust	Sech Talap	"	"
"	Maimoen	Said Kassim	Soerabaya	"
"	Bintang Toedjoe	Poa Hok teng	"	D. N. Buys en co.
"	Atiatul Rachman	Lonel	Soerabaya	"
"	Tatas Banjermassing	Bahawan	"	Coulster.
"	Fiedha Rachman	Sech Belfagie	Samarang	D. N. Buys en co.
"	Sootban	Sech Bansier	"	oulster
"	Anoear Salim	Said Alkaf	Indramayoe	"
"	Tartar	Simpie	Cheribon	"
"	Fathool Rachman	Said Segaf	"	"
"	Chadlie	Sech Baossier	"	Coulster
"	Jadul Karim	Said Atas	Paradesio	"
"	Yoesserin	Sech Baradja	"	"
"	Sultan Iskander	Fike	"	"
Engelsch	Union	Chapman	Cowes	Maclaine, Watson en co.
"	Rajahnan	Wood	Australia	"
"	Mary Catherine	Butler	Cowes	Pitcairn, Syme en co.
"	Glendarrigh	And. White	Cork	"
"	Caroline Agnes	Morris	Rotterdam	Morgan, Melbourn en co.
"	Richard Thoratou	Dallas	London	Martin, Dyce en co.
"	Pet.	Coppings	"	Adam en co.
"	stoomb. sir Jamsetjee Jeebhoy	Clark	Australia	Pandel en Stiehaus.
Amerikaansch	Daniel Sharp	G. F. Bassett	Singapore	Paine, Stricker en co.
"	Westward Ho	Johnson	Boston	"
Fransisch	Rica	Darmer	Antwerpen	Maclaine, Watson en co.
Zweedsch	Elisabeth	Wennerkolen	Soerabaya	Pitcairn, Syme en co.
Belgisch	Philotax	de Ruyter	Antwerpen	B. Sanier, Suermond en co.

De Nederlandsche Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het Ned. schip Schoonderloo: de heer M. C. Axon Jacometti.

Handels-Berigten.

Aanvoer.

Van Rotterdam per ned. schip Schoonderloo kapt. Marmelstein agt. B. Kopersmit en co.

10 va. silv. specie. 25 kn. opium. 450 ijzeren pijpen. N. H. M.

1629 coll. ijzer. en koperwerk. Z. E. d. Gouv. Generaal.

500 keld. genever. 257 ooll. provis. en dranken. 1 kist papier. 70 coll. scheeps. behoeften. 1 kt. spiegels. 20 kn. venster glas. 4 do. spiegels. de Agenten.

195 coll. dranken. 100 va. haring. 1 kt. stokvisch 1 do. planten. 1 do. penanen 3 do. pijpen. 22 do. papier. 1 do. manufact. B. Sanier Suermond en co.

50 kn. manufact. 5 ks. speelkaarten. 1 do. klokken. 70 coll. verfwaren. 10 vn. messen. 2 kn. roskammen. 6 do. glas. en aardew. 4 do. papier. 4 do. aardewerk. 3 do. borstels. 515 coll. provisien. Tiedeman, en v. d. Burg.

21 kn. manufact. E. Moormann en co.

26 ooll. provisien. 1 kistj. kleeding stukken. 1 kt. kramerijen. 2 do. houtwerk. 1 do. ijzerwerk. 4 kn. manufact. v. Ommeren Rueb en co.

40 kn. manufact. 3 do. de. 150 va. boter. de Weerd, Ruyl en co.

3072 staven. zwd. ijzer. 10 kn. papier. 16 do. manufact. Metsendorff Wilmaas en co.

200 va. boter. Beijst en Vinju.

2 kn. manufact. 22 kistj. 16 vatj. provis. Pandel, en Stiehaus.

16 coll. provis. v. d. Graaf.

6 va. boter. Mijnsen.

23 ma. bier. 134 coll. olie. en verfwaren. 1 kt. zijde. goederen. 1 do. boesensap. van Rist.

14 kn. wijn. Kreglinger, Dummler en co.

6 do. idem. Schijf.

18 va. bier. Jacometti, en Landberg.

1 wagtj. M. G. v. Heel.

24 kn. opium. v. d. Biesen.

1 kt. salpeter. 4 do. bier. 1 do. medicijn. J. de Fiennes.

294 coll. provis. 8 kn. papier. 4 do. beschuit. 18 do. manufact. 3 do. boeken. 2 do. spiegels. 79 ooll. provis. 12 ankers azijn. 20 kn. venster glas. 10 do. provis. Order.

262 kn. wijn. 5 do. ingel. vrucht. 1 do. sigaren. 6 do. wijn. Branden en Meyer.

5 vn. patjols. 5 kn. spiegels. en schilderijen. 4 do. papier. 3 do. manufact. 13 do. speelkaarten. 1 do. porselein. 1271 coll. provis. en dranken. 362 do. dranken. ens. Tiedeman en v. d. Burg.

Van Rotterdam per ned. schip v. d. Palm kapt. Ogterop agt. van Ommeren, Rueb en co.

10 vatj. dollars. 25 kn. opium. 301 vat. vleesch. 172 do. spek. 117 balen koffij. zakk. 44 kn. geweren. 80 coll. amunicie. 2 haal mais. 46000 ps. ploeyen. 390 kn. manufact. N.H.M.

1 kt. suikerwerk. 200 vatj. boter. 1 kt. paarden teidels 1 do. spiegels. 10 do. papier. 20 kn. venterglas. de Agenten

1 kt. boeken. Lange en co.

2 do. meubelen. Hartman.

2 kn. spiegels. 5 do. glas. 4 do. koopwaren. 150 vatj. boter. Pandel en Stiehaus.

15 kn. koopwaren. Gumprich.

2 kn. inh. 1 rijtuig. 60 oxh. wijn. 5 kn. conserves B. Sanier, Suermond en co.

2 kn. manufact. E. Moormann en co.

19 kn. manufact. 50 ml. mu. water. 20 kn. wijn. 25 hamn. 25 vat rolpens 25 do. saucijs. 80 blik worst. 3 kn. divers. Order.

27 kn. manufact. 1 kt. do. de Weerd Ruyl en co.

3 kn. kantoorbeshosten. v. Haren Noman.

1 kt. kramerijen. 70 kn. wijn. 20 do. vrucht. op water 10 do. do. op. brandeio. 40 oxh. wijn. 1 do. azijn. 50 kn. wijn. 210 do. flesschen. 1 pak lak. v. d. Doss.

4 kn. drogerijen. de Fiennes.

2 do. accordions. Bahre en Kinder.

35 kn. wijn. Busing Schroder en co.

Van Samar. en Cherib. per ned. ind. brik Fiedha Rachman gez. Sech Abdul Rachman Bilfagie.

10 kn. eur. doeken. 1 do. do. gedr. kleed. 60 doz. do. cust doeken 12 st. do. chitsen. 4 kn. do. rood katoen. 8 do. do. woll. dekens. 5 corg. do. zijde pajongs. 1 kt. java bat. slendangs. 2 do. eur. ong. katoen. 2 do. sarongs. 1 do. doeken. 1 do. do. kleedj. 1 do. do. zwt. katoen. 6 do. do. chitsen. 280 riem holl. papier. Jfoe Oeki

1 kt. jav. sarongs. en kleedj. 1 st. do. slendangs. 10 do. arab nuts. 23 jav. sarongs. 2 corg. do. kleedj. 1 stel bendie. paarden tuig. Sech Abat Ba.Amir.

75⁰⁰/₁₀₀ pic. suiker. MacLaine, Watson en co.

67⁰⁰/₁₀₀ do. do. B. Sanier, Suermond en co.

87⁰⁰/₁₀₀ do. do. Paine, Stricker en co.

Van Cheribon en Pecalongan per ned. ind. brik Tartar gez. Sim pie 1560⁰⁰/₁₀₀ pic. suiker. 314⁰⁰/₁₀₀ do. do. Paine Stricker en co.

254⁰⁰/₁₀₀ pic. tabak. 17⁰⁰/₁₀₀ do. was. 1 pot ghie. 20 corg. sarongs. 24 ps. aardewerk. Sim Tjak.

2 kn. ijzeren gasvaten. 2 vn. lamp olie. 1 kistj. sigaren. 2 kokers. v. Ommeren Rueb en co.

Van Indramajoe per ned. ind. bark Anaar Salim gez. Said Abdulla bin Salim Alkaf.

2280 pic. suiker. Haager en Schuurman.

1 wagen. Tiedeman en v. d. Burg.

Van Singapore per ned. ind. stonmschip Java kapt. Worthington. agt. Maclaine Watson en co.

545 schitj. tin. B. Sanier, Suermond en co.

95 zakk. salpeter. J. Arathoon.

2 kn. div. goederen. E. Bornand.

1 do. idem. Chauland.

31 zakk. salpeter. Andreas.

85 do. idem. 1 kt. kramerijen. Jo Akim.

13 bu. manufact. 1 kt. do. 1 vat vischkuiteu. 7 mand. was. Said aloeije Satrio.

5 kn. olie. Tjia Tho.

3 Prauwen van de Lampung Juragan Nando Kapi en Tan Pankoeij.

222 pic. gomelastiek. 11 do. koffij. 25 do. dammer. Order.

Van Timor Koepang en Balie per ned. ind. bark Jadul Karim kapt. Said Mocht. bin Hoesin Atas.

6 vn. boslemm. messen. 2 bn. eur. ong. katoen. 420 ps. patjols. 10 do. eur. ginghams. 8 corg. do. sarongs. Said Abdul Segaf.

5 kn. madapoll. 2 bn. madr. katoen. 52⁰⁰/₁₀₀ pik. was. 22 katj. was kaarsen. de Gesagvoerder.

5 kn. roodekatoen. 2 eur. tjeendes 4 bn. do. chitsen. 1 do. do. katj. linnen. 128 st. stieren. Said Achmat. bin Jafar.

Van Amsterdam via Sjdneij per ned. schip Cornalis Houtman. kapt. Rolman agt. Haager en Schuurman.

12 kn. wijn. de Agenten en Ballast.

Van Banca ned. bark Chadelis gez. Sech Oomar bin abdulla Baossier. 3680⁰⁰/₁₀₀ pic. tin. Gouvernements.

75 katj. was. Gesagvoerder.

Van Bombaj per eng. stoomschip Sir Jamsetjee Jeebhoy agt. Pandel en Stiehaus.

Geene Lading.

Van Manila per amer. schip Westward Ho. kapt. Johnson. agt. Paine, Stricker en co.

300 pic. sapanhout. 1395 kn. hennip. 100 kn. gom almosigo. 90 do.

indigo. 6399 zakk. suiker. 67 kn. gom. 21 do. sigaren de Age.

Van Soerabaya, Sumbawa per ned. ind. schip Fathool Rachman gez. Said Abdul Rachman bin Mochamat Segaf.

260 sumb. paarden. de Gesagvoerder.

Uitvoer.

Naar Melbourn per eng. schip Marij Cannon. kapt. W. Renn

650 zakk. rijst. 750 do. gram. 1600 do. padie. 1320 do. rijst. do. suiker. 28 coll. meubelen. 5 vaten. spieerijen. 1 vat provi 1 kt. hemden. 13 coll. matrassen. 3 do. karren boomen. 2 do. n belen. 2 kn. tuigen. 1 paard. aan boord geb. lad. v. Calcutta

Naar Nederland via Samar. en Soerab. per ned. schip Loop Usi kapt. Bouwmeester.

13 kn. gewigten. 10 do. div. goederen. 34 do. slag geweren. 4 do. katoenen. 2 do. gereed schappen. 23 do. manufact. aan boord geb. lad. v. Nederland.

200 pic. tin. N. H. M.

Naar Samarang en Nederland per ned. schip Vriendschap kapt. Schuchard.

120 pic. rotting 159 do. cassia v. Ommeren Rueb en co.

Naar Boston per am. schip Kepler kapt. Ballard.

179 vs. spijkers. 1 kt. tabak. 11 vn. siropen. 8 do. beschuit 4/2 zuren. 1 vat meel. aan boord geb. lad.

2396 pic. koffij. 54 do. notenmuscaat. 125 do. rotting. 6 ks. lak 1 vat. soja. 1 paard. 1000 balen hennip. 209 kn. indigo. 379 p koffij. 1680 do. suiker. 200 do. sapanhout. 22 mn. paarlemoer. 2 balen. huiden. Paine Stricker en co.

Naar Soerab. en Bandjermass. per ned. ind. bark Saizjan Mashooq gez. Hadjie Oesoep.

50 pic. spiauter. 50 ks. blik. 2 kn. cambricks. 1 baal gedr. katoe Martin Dyce en co.

1 kinder wagen. Paine, Stricker en co.

2 kn. madapoll. 5 do. vijlen. 2 do. papier. 8 do. inkt. 1 do. divers schrijfbehoeften. Haager en Schuurman.

1 baal everlast. 1 kt. cotonetten. 2 do. kouss. Metzendorff Wilmaas en co.

36 kn. zuren. 10 do. champagne. Hunter, Houghton en co.

7 kn. lijnwaden. 4 do. gedr. katoen. 41 do. garen. Adam en co.

1 kt. manufact. 2 kn. sarongs. 4 do. mousselinnen. 3 do. kains. do. koper. 2 do. sarongs. 14 do. katoenen. 1 do. modewaren. 2 do. doeken. 2 do. papier. 5 do. gedr. katoen. 1 do. hemden. 1 tafe 1 kt. schilderijen. 1 do. huisraad. 1 do. papier. 1 kistj. hoeken. do. roodewijn. 25 vaten bier. de Weerd, Ruyl en co.

2 kn. eng. gendies. Vaupel en co.

4 wip stoelen. 7 blik pullen. 1 kt. div. goederen. Coulster.

9 kn. gedr. lange kleedj. 25 1/2 corg. zwt katoen. 50 do. gedr. sarong 18 do. soga slendangs. 19 do. do. wit do. 13 1/2 do. do. doeken 5000 ps vuurwerken. 2 kn. eur. chitsen. 6 st. do. ginghams. corg. kat. doeken. 9 roll. laken. Hadjie Mochamat Yoessoep.

1 kist papier. 1 pak do. v. Haren Noman.

Naar Nederland via Soerabaya per ned. schip Osiris kapt. Crans.

815 coll. manufact. 392 do. machinerien. 25000 vuurstenen. 8 kist bier. 5 do. wijn. 2 mn. min. water. 1 coll. diversen. aan boord geb. lad. v. Nederland.

600 pic. tin. N. H. M.

Naar Cheribon per ned. ind. bark. Oedjoeng Padang gez. Tjia Oh.

378 pic. ong. katoen. 19 do. zwt. peper. 5 1/2 do. tabak. 8 1/2 do. bensoin 1 do. chin. zoethout. 29 do. gambier. aan boord geb. lad v. Palembang.

Naar Samarang per ned. ind. bark. Ellen kapt. Lebert.

4 kn. caude cologne. Haager en Schuurman.

1 ijzeren suiker. stand aard. H. Kopersmit en co.

18 kn. shirting. 14 bu. ong. do. Pitcairn Syme en co.

3000 mex. dollars. Said acht. Atas.

1 baal laken. 4 do. neteldoek. 6 do. ginghams. 1 do. broeken goed. 2 do. sarongs. Pandel en Stiehaus.

2 marmer bladen. Lebert.

2 kn. gedr. katoen. Burth Mijrtle en co.

1 vt. glaswerk. 5 keld. genever. 1 kt. provis. v. d. Broek en co.

2 vn. glaswerk. 5 keld. genever. 1 kt. provisien. v. d. Broek en co.

Naar Rembang per ned. ind. bark Lachmadie gez. Sech Sahil bin Oboot bin Sahak. Ballast.

Naar Soerabaja via Samarang per ned. ind. stoomschip Macasser kapt. Chevalier

1 kt. kleeding stuk. 94 kn. madapoll. 4 iedige tromm. 1 kt. kleed. stuk. 100 kn. madapoll. B. Kopersmit en co.

1 kistj. boeken. 1 kt. lees do. 1 pak. en 1 rol. boekwerk. Lange en co.

16450 ps. sp. matten. f 30 st. goud geld. Tjoe Oekie.

2 ks. inh. f 5900 zilv. specie. f 1000 goud geld 3000 do. zilv. sp. matten. Han Tjongsan.

1 kt. ginghams. 1 do. speelkaarten. Pandel en Stiehaus

12 kn. lijnwaden. 8 do. do. Morgan Melbourn en co.

1 kt. modewaren. 3 do. serviesen. 3 do. anisette. 3 do. kaas 2 vaten meel. 5 pullen azijn. 1 kt. caude cologne. Campron.

40 vat. menie. 1 vat teer. 1 pak do. kwasten. Jacometti en Landberg.

5 kn. provis. 10 do. vrucht. 2 do. kaas. 2 do. sla olie. 1 do. sau-cijs. 1 do. absjnh. 1 do. medicijnen. 1 do. cochenille. 1 do. agar agar. 1 do. spiegels. 1 do. schilderijen. 2 do. aliun. Berns.

1 kt. ivoorwerken. A. v. Ommeren en co.

1 bendie. B. Sanier Suermond en co.

1 kt. bat. doeken. 4 1/2 corg. do. slendangs. 4 1/2 do. do. sarongs 2 1/2 do. idem. Mocht. Akl.

26 stoelen. 4 tafels. 2 jap. schutels. 1 kt. gember. 1 do. divers. 1 do. servies. Vaupel en co.

30000 guld zilv. specie. 1 brand spuit slang. N. H. M.

5000 do. idem. 5000 ps. sp. matten. Sech avat Jawas.

Naar Soerabaja per ned. schip Gleaner kapt. Thierbach.

3 kn. gedr. katoen. 1 baal do. 3 kn. nagem. bat. doeken. Pitcairn. Syme en co.

8 oxh. porter. 7 kn. gedr. katoen. Burth Mijrtle en co.

11 kn. ong. katoen. 1 baal witt. procades. 4 kn. calicots. 1 do. kain pandjangs. 1 baal. gedr. katoen. 2 do. geverfd do. 10 kn. calicots. E. Moormann en co.

2 kn. 5 bn. gedr. katoen. 35 kn. lijnwaden. 6 weeg machines. 1 pak. boeken. Martin Dyce en co.

2 kn. gew. katoen. 2 do. kain pandjangs. 5 do. madapoll. 1 baal. gedr. doeken. 2 kn. calicots. 2 do. ong. katoen. E. Moormann en co.

1 kt. glaswerk. 1 do. zijde goederen. 5 vaten roodewijn. 5 kisten chits. 6 do. manufact. 1 do. meubelen 3 weeg schalen. 23 1/2 pic. zw. peper. 6 kn. kramerijen. Bahre en Kinder.

22 kn. manufact. 14 do. champagne. 500 keld. genever. Tiedeman, en v. d. Burg.

2 ka. portwijn. 1 do. rijnwijn. v. d. Broek en co.

7 kn. lijnwaden. v. d. Biesen.

3 do. spiegels. Kreglinger Dummler. en co.

5 kn. mandapoll. 6 do. nagem. bat. slendangs. 33 do. gobl. katoenn. 8 coll. meubelen. MacLaine Watson en co.

10 kn. lijnwaden. W. Anderson Tolson en co.

6 do. idem. Martin Dyce en co.

1 kt. tafel servies. 1 do. thee do. 2 doz. glazen. 1 ham. 1 blik sau-cijs. 1 vatj. boter. 1 kt. spiegels. 1 vat bier. Dr. Vogel.

100 kn. vensterglas. 2 do. perlen. Pandel en Stiehaus.

Théâtre Français de Batavia.

Vendredi, 23 Mai 1853.

LINDA DE CHAMOUNY.

Gedrukt te Batavia, bij W. BRUIJING.

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag 25 Mei 1853, No. 41.

JAVA-BODE.

H. H. Inteenaren op bovengemeld Blad, die geneigd n met hun abonnement voor het tweede halfjaar voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan o spoedig mogelijk aan den Ondergeteekende kennis te ven, ten einde geene vertraging in de ontvangst te iverinden en de uitgever in staat gesteld moge wor- n, de oplage bij tijds te regelen.

Prijs voor het tweede halfjaar:
voor Batavia..... f 12.50.
• Java..... 15.—
• de Buitenbezittingen..... 17.50.
• Nederland..... 45.—

Brieven franco aan

den Administrateur van dat Blad,

370)

H. M. VAN DORP.

BATAVIA, Mei 1853.

Mevrouw Ida Pfeiffer.

Reis eener Vrouw rondom de wereld. Uit het Hoog- uitsch. 2 deelen..... f 10,—
Eenige weinige exemplaren van dit werk zijn op nieuw ntvangen bij

364)

VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Door H. M. VAN DORP, Boekhandelaar te Batavia, is ntvangen:

Harte, Volledig leerboek der Sluis- en Water- bouwkunde. 1 deel in folio met 38 platen 1852. f 18,—

Presentius, Leerboek der Scheikunde, voor Land- en Boschbouwers en Staatshuisdoudkundigen. Met platen..... f 8,—

Girardin, Scheikunde voor den beschaafden stand en het Fabriekwezen. 2 deelen. Geb. 1851. f 15,—

Kiwisch von Motterau, Klinische lessen over de ziekten van het Vrouwelijk geslacht. 2 deelen 1852. f 13,—

Ostlander, Volksgeneeskunde. Vierde druk. 1851.

Kamaer, Dronkenschap en Krankzinnigheid. 1852. f 2,—

Donders, De Voedingsbeginselen. f 2,—

Campagne, Handboek voor Droogisten en Apothe- kers leerlingen. Nieuwe uitgave. Eerste stuk. f 3,—

(365)

Belangrijke Boekwerken.

I. *De Electro-Biologie* wetenschappelijk verklaard en hare geheime ontsluiting. Tweede druk. f 3,—

II. *Dr. J. H. van den Broek.* Geschiedenis van de Aarde en hare bewoners. Eene populaire kosmos. f 5,—

III. *Dumeril.* Grondbeginselen der Natuurkundige Wetenschappen. 3 deelen met 33 platen. f 8,—

IV. *von Leonhard.* Geologie of Natuurkundige Ge- schiedenis der Aarde op eene bevattelijke wijze vo- gesteld. 3 deelen met platen en vignettes. f 24,—

V. *Schoedler's Book der Natuur.* Algemeene begin- selen der Physica, Astronomie, etc. in twee band. f 10,—

VI. *Jonathan Pereira,* Over Voedsel, Voeding en Spijsregel in twee band. f 7,—

VII. *Ulken's Groot Warmoesemiers boek.* Gebon- den. f 10,—

Mede ontvangen:

van den Broek's Sporen den Wereldschepping met de beide atlansen compleet.

Nieuwe Geneeskundige en andere Wetenschappelijke werken, bij

(353)

VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

ZEE TIJDINGEN.

Aangekomen.

Brouwershaven, 4 Maart. Rotterdam. P. Vis. v. Batavia. Batavia, H. Poort, v. id. Oud Nederland, J. L. de Boer, v. id.

12. *Admiraal van Kinsbergen,* A. Glazener, v. Batavia.

14. *Jacoba, F. J. Bourse Wels,* v. Batavia.

16. *Athenian, G. Cassé,* v. Batavia.

24. *Margaretha Ida, H. Hagers,* v. Soerabaya.

2 April. *Catharina Maria, G. L. Gortmans,* v. Padang.

Padang, A. A. van der Linden, v. Batavia.

Hellevoetsluis, 2 April. *Julie, J. Teygeler,* v. Samarang.

4. *Karel August, A. G. Bouten,* v. Batavia.

Texel, 4 Maart. *Johannes Albertus, J. C. Lond Hz.,* v. Batavia.

Wilhelmina Arnolda, J. L. Mulder, v. id.

12. *Afrika, C. Onman,* v. Pekalongan. *Admiraal van Heemskerk, Kley,* v. Batavia. *Maria, H. D. van Wijk,* v. id.

14. *Straat Baly, G. Mulder,* v. Banjoewangie. *Cesar, S. Hoogland,* v. Padang.

15. *Johanna Hendrika, K. Hook,* v. Pekalongan.

3 April. *van der Werf, Rosier,* v. Batavia. *Stad Nijmegen, P. H. B. Melink,* v. Soerabaya.

Vertrokken.

Brouwershaven, 3 Maart. *Maria Adriana, S. van der Held,* n. Batavia. *India, R. J. Rijken,* n. id.

Hellevoetsluis, 11 Maart. *Jonge Jan, A. Hoogenstra- ten,* n. Batavia.

23. *Anna P. A. Kleynenberg,* n. Samarang.

Texel, 13 Maart. *Oost-India Packet, P. B. Bakker,* n. Batavia.

24. *Koophandel, H. de Boer,* n. Batavia.

28. *Alida Wilhelmina, G. E. Doornbos,* n. Batavia.

Zieriksee, 16 Maart. *Drie Vrienden, L. P. Anderson,* n. Swansea, Hongkong en Batavia.

Zeilklaar.

Hellevoetsluis. Voorwaarts, J. van Delft, n. Batavia.

Nieuwe Diep. *Christophorus Columbus, G. Groene- woud,* n. Batavia. *Schoon Verbond, J. Veenstra,* n. Soerabaya.

Vreemde Havens.

London, 16 Maart. *West, Jones,* v. Batavia; ligt wederom derwaarts in lading.

Bij Deal, 13 Maart. *Stockholm, Bernas,* v. Batavia n. Stockholm.

Bij Wight, 8 Maart. *Maria Adriana,* van der Held Szn., v. Rotterdam n. Batavia.

16. *Margaretha Ida, Hagers,* v. Soerabaya n. Rotter- dam.

Bij de Owers, 3 Maart. *India, Rijken,* v. Rotterdam n. Batavia.

Bij Plymouth, 30 Maart. *St. Vixen, Marshall,* 77 dagen reis v. Batavia n. Rotterdam, met goederen en passagiers.

Bij Falmouth, 5 Maart. *Biesbosch,* van Rijn van Al- kemade, v. Dordrecht n. Batavia.

28. *Koophandel, de Boer,* v. Amsterdam n. Batavia.

Liverpool, 23 Maart. *Herman de Ruyter, Feynt,* n. Batavia en Soerabaya

31. *Henrica, de Boer,* v. Amsterdam in lading n. Batavia en Soerabaya.

Greenock, 31 Maart. *Parland, Smith,* n. Batavia en Singapore.

Glasgow, 30 Maart. *Culdee, Chambers,* n. Batavia en Singapore.

Royan, 22 Maart. *Jules Cezar, Gachet,* n. Batavia.

Bremerhaven, 12 Maart. *Emma Eugenio, Peachy,* n. Batavia.

St. Nazaire, 11 Maart. *Mahé de la Bourdonnais,* Rosde. n. Java.

Havre, 15 Maart. *Sophie Cezard, Dahamel,* n. Batavia.

St. Helena, 11 Febr. *Gellert, Ihlder,* v. Batavia n. Bremen.

13. *Abel Tasman, Hensing,* v. Banjoewangie; vertrok den 14 n. Rotterdam. *Anna en Christine, Joon,* v. Tjilatjap; vertrok den 14 n. Amsterdam.

16. *Hendrik Jan, Wap,* v. Batavia; vertrok den 18 n. Rotterdam. *Islay, Cabour,* v. Soerabaya n. Havre.

18. *Admiraal de Ruyter, Titsing,* v. Batavia; vertrok den 20 n. Amsterdam.

24. *Elisabeth Antoinette, Besier,* v. Banjoewangie n. Amsterdam. *Willem en Karel, de Meester,* v. id. vertrok den 25 n. id.

25. *Glen Huntley, Putt,* v. Batavia n. Boston; heeft de reis vervolgd.

26. *Paulina, Post,* v. Patjitan; vertrok den 26 n. Middelburg.

27. *Triton, Olie,* v. Batavia; vertrok den 28 n. Am- sterdam. *Argo, Scherpier,* v. id.; vertrok den 28 n. id.

8 Maart. *Prins Carl, Terras,* v. Samarang n. Stock- holm.

Bij St. Helena, 13 Febr. *Aerd van Nes, Hazewinkel,* v. Batavia n. Amsterdam.

Kaap de Goede Hoop, 5 Jan. *Ned. oorlogsbrik* Sumatra, kapt. luit. *Wipff,* v. ip. n. Port Philip.

27. *Jacob Roggeveen, Rolff,* v. Batavia n. Amsterdam.

8 Febr. *Henriette, Witsen Elias,* v. Banjoewangie n. Amsterdam.

6 Febr. *Stad Tiel, Dercks,* v. Batavia; vertrok den 8 n. Rotterdam.

25. *Ter reede: Australia, Tange,* n. Rotterdam bestemd.

Scheepstijdingen.

Door de Nederlandsche Handelmaatschappij zijn den 21 Maart bevracht geworden de navolgende 25 schepen.

Voor Rotterdam: *Neerlands Koning, D. Huysers;* *Twee Anthony's, J. F. Klomp;* *Batavia, N. N.; Hendrik;* *W. v. d. Hoeven;* *Nederwaard, S. A. Meyer;* *Dorothea Hen- riette, D. Smit;* *Souburg, H. B. L. Evers;* *Neerlands Koningin, N. N.; Amboina, H. Poort;* *Balgerstein, A. J. Maas;* *Europa, Keus.*

Voor Amsterdam: *Rabenhaupt, L. R. Rijkers;* *Amba- rawa, J. Buykes;* *Adm. T. romp, J. v. Tubergen;* *Claudius Civilis, J. F. D. Petersen;* *Ardjoena, S. R. Post;* *Prins Hendrik, J. Goedkoop;* *Gen. List, K. Latjes;* *Mathilda, H. C. wriberg;* *Margaretha Simonetta, F. J. Hoffman;* *Magdalena, P. A. Klein;* *Susanna Geertruida, D. Steen- veld Szn.;* *Luit. Adm. Stellingwerf, M. C. F. Mispel- blom Beijer.*

Voor Schiedam: *Anna P. A. Kleynenberg.*

Voor Middelburg: *Zeepaard, J. Giltjes Az.*

Schepen in Lading.

Rotterdam, *Amboina, H. Poort,* n. Batavia. *Neer- lands Koningin, E. Vonck,* n. id. *Jacoba, F. J. Bourse Wels,* n. id.

Amsterdam, *Ardjoena, S. R. Post,* n. Batavia. *Su- sanna Geertruida, D. Steenveld,* n. id. *Anna Maria Wilhelmina, C. G. Fischer,* n. id. *Luit. Adm. Stelling- werf, M. C. E. Mispelblom Beijer,* n. id. *Zeevaart, J. A. Knaap,* n. id. Soerabaya.

HANDELS-BERIGT. ROTTERDAM, 6 April 1853.

Koffij. De willige stemming, waarin wij bij onze vorige berichten de markt verlieten, hield nog enkele dagen aan. Weldra kwamen echter meer verkoopers tot een avans op de laatste veilingen; terwijl de kooplust daarentegen bedaarde, zoodat spoedig goed ordinair Java tot 30 c. werd afgegeven en tot 1/2 c. avans van vele nommers der laatste veilingen werd aangeboden. Van enkele nommers werd zelfs tot veilingenprijzen weder afgegeven, terwijl allen voor die welke op 29 1/2 c. waren geloopt, nog nu en dan 1/2 c. winst werd betaald. Hoewel de aanbiddingen niet talrijk zijn, toonen tot de bestaande prijzen de koopers zich thans geretireerd. De accepten van het buitenland zijn over het algemeen minder gunstig geweest dan men verwacht had; echter wordt de goede opinie voor het artikel staande gehou- den door de verwachting dat de behoefte zich spoedig weder zal moeten openbaren. De waarde van ordinair op goed ordinair Maatschappij Java is thans aan te nemen op 29 1/2, à 30 c. hoewel hiertoe niet te koop is en men 1/2 c. hooger zou moeten besteden. De betere soorten hebben wel eenige navraag tot de veilingenprijzen gevonden doch geen avans bedongen. Van Padang zijn voor particu- lieren 5662 balen per *Catharina Maria* pas aangevoerd.

Ruwe Suiker. Sedert 14 dagen werden verkocht 8000 pic. Java, zeilende per Vier Gebroeders en Ar- lequin tot f 3/4 onder de veilingenprijzen van 10 Maart,

benevens 264 krandsjans zeilende per Resident van Son Tot f 1 beneden 10 Maart werden verkocht 736 kr. mede per Resident van Son. De markt is stiller, en hebben zich voor verder aangeboden zeilende ladingen geene koopers vertoond, tenzij tot lagere prijzen.

In Thee bleef in de tweede hand eenige omgang plaats hebben en zijn de prijzen voor ordinaire Zwarte soor- ten nog iets fermier geworden. Dientengevolge was het echter in de laatste dagen stiller. Groene soorten blij- ven voortdurend veronachtzaamd niettegenstaande de zeer lage prijzen. Uit de eerste hand zijn gedurende de vorige maand alleen verkocht 48 1/2 kn. Souchon, die in het vorige jaar van London waren aangevoerd. Per John Philip wordt alhier eene lading van 5300 kn. direct van China gewacht. De eerste hands voorraad alhier op 1 dezer bedroeg circ. 3800 1/2 kn. tegen circ. 12900 1/2 kn. op gelijk tijdstip des vorigen jaars. Onder den ge- noemden tegenwoordigen voorraad zijn thans begrepen circ. 3400 1/2 kn. Java Thee bij de N. H. M. De voor- raad van Java Thee bij dit ligchaam alhier en te Am- sterdam bedraagt thans 6820 1/2 kn. tegen 9115 1/2 kn. op gelijken tijd in 1852.

Rijst bleef op vaste prijzen gesoutineerd en vond eenige meerdere attentie, doch door te hooge vorderingen der houders werden de omzettingen belemmerd. Voor blanke Java zou f 7.— te bedingen zijn. De koopers toonen zich intusschen ongenegen om hoogere prijzen aan te leggen. Gedurende vorige maand zijn alhier verkocht: 6400 bn. Java ord. à bl. tot f 6.37 à f 7.25. 3000 id. Aracan tot f 6.25. 1200 id. Bengaal f 7.— à f 7.50 tezamen. 10800 balen.

De N. H. M. heeft hare 17822 matjes Lombork Rijst per *Welleveden*, in veiling aangeslagen. alhier te hou- den op den 6 dezer. Men taxeert dezelve op f 6.50 à f 6.75.

De voorraad alhier in de eerste hand op ultimo Maart was als volgt:
1853. 55500 bn. 192 vn. 1852. 13000 bn. 84 vn. 1850. 32900 bn. 880 vn. 1849. 63000 bn. 1848. 14600 bn. 750 vn.

Een paar dagen geleden werden 4680 bn. aangevoerd van Padang per *Catharina Maria*.

Peper bleef in eene vaste stemming. Gedurende de vorige maand werden 900 bn. tot 21 1/2 à 22 c. omgezet en onder de laatstgenoemde prijs toonen zich thans geen verkoopers. Per *Catharina Maria* zijn 502 bn. van Pa- dang aangevoerd.

De verminderde kooplust voor *Notenmuscaat* waar- van wij in onze vorige gewag maakten, heeft eene klei- ne teruggang der prijzen veroorzaakt, namelijk voor eerste soort tot 205 c. en tweede soort tot 180 c. In de laatste dagen is echter de vraag weder verlevendigd, zoodat eerste soort met 215 c. en tweede soort met 185 C. werd betaald.

Peelie, welke eerst tot 205 C. terugging, bedong la- ter weder 210 c. Met gespannen verwachting ziet men nadere berichten omtrent de verworpeningen op de Banda- eilanden te gemoet, daar deze alleen de grondslag der speculatie-geest zijn, blijvende de vraag voor uitvoer steeds geheel onthreken.

Voor *Nagelen* is de kooplust flauwer en tot 1 c. la- gere prijzen, namelijk 42 à 44 c. voor No. 3 à No. 1 wordt vergeefs aan geboden.

Java Kassei weder geheel zonder vraag op nominale prijzen.

In *Java Tabak* hebben alhier, sedert onze vorige, geene omzettingen plaats gehad en de voorraad in de eerste hand bepaald zich tot de 2153 pakken per *Athe- nian*.

Van Huiden zijn verkocht 2000 stuks Oost-Ind., per *Graafstroom,* tot 40 c. Voor het artikel bestaat eene levendige vraag en de aanwezige partijen zouden cou- lant kunnen worden opgeruimd. waren niet de vorder- ings der houders wat te hoog om voor alsnog te kunnen worden ingewilligd. Men houdt op 41 à 44 c. Van Padang zijn aangevoerd 1237 stuks per *Catharina Maria*.

Java Indigo en Cochenille bleef, in afwachting der voorjaarsveilingen van de N. H. M. in eene vaste stemming.

Cassia Lignea. Matjes gaan tot 70 à 71 cts bij klei- ne partij af; kistjes nominaal 75 cts. Te Amsterdam worden per Bantam van Canton eenige partijen gewacht; waarvan 500 kistjes tot 75 cts. zeilende aan de markt zijn.

Cassia Lignea Vera zonder belangrijken handen; de prijzen zijn zoo goed als nominaal, gewone kwaliteit 29 cts, Tigablas 35 à 36 cts. De te Amsterdam gearriveer- de partijen per maria en per Cesar zijn nog niet aan de markt gebracht. Per *Catharina Maria* zijn alhier 446 pakk. van Padang aangevoerd.

Oleum Cajaputi. Per *Jacoba* zijn 200 flesschen ge- arriveerd, die à f 3 1/2 aan de markt zijn, maar tot dien prijs geen koopers vinden; f 3 is bezwaarlijk te bedin- gen.

Oleum Anisi Stellati iets meer gevraagd en met f 4 1/2 betaald; thans wordt op f 4 1/2 gehouden.

Geconfijte Gember zonder noemenswaardige handel; eene kleine partij ordinaire gecristalliseerde kwaliteit is à 45 c. afgedaan.

Japan was. De 772 kn. zeilende naar Amsterdam per Stad Amsterdam zijn tot geheim gehouden prijs afge- daan, gedeeltelijk voor hier *Gum Dammar* stil; tot 52 à 53 c. is te koop.

Gum Elasticum. De 88 zakk., op 23 Maart door de N. H. M. geveild, zijn verkocht van f 88 1/2, à 89; onder f 42 is niet te koop. Het artikel blijft voortdurend cou- lant te plaatsen. Van Padang zijn 85 bn. alhier per *Catharina Maria* aangevoerd.

Bindrotting. De veiling van 89 807 bossen bij de N. H. M. op 23 Maart is coulant afgegaan; alles werd verkocht naar kwaliteit en meerdere of mindere bescha- digdheid gemiddeld à f 9.70. De afdoeningen van particu- liere partijen na de veiling hebben tot ruim de veiling- prijzen plaats gehad. en bestonden uit 2898 bossen per *Jacoba* à f 9 1/2, 2808 boss. per Batavia à f 10 1/2, en 2500 boss. per *Margaretha Ida* à f 9.70. De voorraad bij de N. H. M. in alle havens bedraagt heden 71,689 boss. en bij particulieren alhier 1346 bossen.

Van Batavia *Arak* zijn geene verkoopen te vermelden, zoo min alhier als te Amsterdam. Aanvoeren heb- ben mede geen plaats gehad.

Door de N. H. M. zijn nog op 23 Maart H. alhier in veiling verkocht 1987 stuks *Rotting Sumanoc* tot f 10.20 per 100 stuks,